

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ  
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**



**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ**

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ  
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

**Одеса 2020**

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії  
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.  
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою  
Одеської національної академії харчових технологій,  
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,  
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,  
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор  
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор  
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор  
Бурдо О.Г., д.т.н., професор  
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор  
Гапонюк О.І., д.т.н., професор  
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент  
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор  
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор  
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.  
Косой Б.В., д.т.н., професор  
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор  
Мардар М.Р., д.т.н., професор  
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор  
Павлов О.І., д.е.н., професор  
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент  
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,  
Савенко І.І., д.е.н., професор,  
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор  
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,  
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор  
Хобін В.А., д.т.н., професор,  
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор  
Черно Н.К., д.т.н., професор

Функціонування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, як видно з даних табл. 1, суттєво не вплинуло на товарну структуру. Як до так і в процесі дії ЗВТ країни ЄС найбільше імпортують з України продукти рослинного походження, перелік найменувань яких досить обмежений. Основу експорту продукції рослинного походження складають пшениця, кукурудза, ячмінь, соя і ріпак. В 2015 р. і 2019 р. виручка від реалізації цих культур до країн ЄС склала 2172 млн. дол. і 4068 млн. дол., або відповідно 88,8 % і 90,8 % всього експорту продукції рослинного походження в цьому напрямку. Тобто за 2015-2019 рр. експорт цих п'яти культур зріс на 1896 млн. дол., що становить 58,1 % всього приросту агропродовольчого експорту.

Серед жирів та олій тваринного і рослинного походження позиції одного виду – олії соняшникової нерафінованої за цей період лише посилилися, так як експорт олії соєвої та ріпакової відносно скоротився. Якщо в 2015 р. експорт олії соняшникової був на рівні 548 млн. дол. – 80,8 % експорту продукції третього розділу відповідно до УКТЗЕД, то в 2019 р. експорт досяг величини 1282 млн. дол. або 83,0 % експорту всіх олій. Позитивним результатом за цей п'ятирічний період стало зростання експорту рафінованої соняшникової олії з 23 млн. дол. в 2015 р до 99 млн. дол. в 2019 р.

Найменшу динаміку демонструє експорт готових харчових продуктів – лише 123,7 %, дещо поліпшилась їх структура. Так виробництво саме продуктів харчування (товарні групи 16-22) зросло з 264 млн. дол. в 2015 р. до 413 млн. дол. в 2019 р., а їх частка в продукції третього розділу відповідно зросла з 34,6 % до 43,8 %. Проте більшу частину продукції цього розділу складають не продукти харчування – товарні групи 23 і 24 – «Залишки і відходи харчової промисловості» та «Тютюн і промислові заміники тютюну» хоча їх частка і скоротилась з 65,4 % в 2015 р. до 56,2 % в 2019 р.

На «Живі тварини і продукти тваринного походження» приходиться найменший обсяг експорту, проте за 2015-2019 рр. його обсяг зріс в 2,1 рази до 347 млн. дол. В основному з України експортується лише три види продукції: м'ясо та їстівні субпродукти свійської птиці, яйця птиці та натуральний мед, частка яких склала в 2019 р. 82,4 % всієї продукції тваринного походження. В період дії ЗВТ з України стали експортувати також молочні продукти і вершкове масло, але по причині недостатнього рівня вітчизняного виробництва експорт цих продуктів по багатьох позиціях є нижчим, ніж встановлені квоти.

Висновки. 1. В останні два роки темпи зростання агропродовольчого експорту з України до країн ЄС дещо сповільнилися. 2. Товарна структура експорту за період 2015-2019 рр. суттєво не змінилась. 3. Зростання експорту мало місце за рахунок традиційних товарів. До яких проявляють інтерес країни ЄС – м'ясо птиці, мед, пшениця, ячмінь, кукурудза, соя, ріпак, макуха олійних культур. 4. Досить повільно зростає експорт інших видів продукції, особливо продуктів харчування.

#### **Література**

1. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

## **МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

**Іванченкова Л.В., д.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту  
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Курс на підвищення ефективності харчового виробництва, є стрижневим елементом національної економічної стратегії, оскільки він прямо пов'язаний із питаннями

продовольчої безпеки та забезпечення високого рівня життя населення. Функціонування харчових підприємств в умовах жорсткої конкурентної боротьби, зумовлює потребу у формуванні й використанні дієвого інструментарію оперативного управління діяльністю підприємств, складовою яких є методи й засоби діагностики фінансово-економічного стану, здатні забезпечити своєчасне попередження й подолання кризових ситуацій, що мають негативний вплив на ефективність діяльності підприємства.

Комплексний, системний підхід до дослідження проблем моніторингу і контролю діяльності підприємств показує, що контроль, як внутрішньо властива економіці функція управління, є динамічною системою економічних знань, спрямованих на виявлення й усунення негативних явищ у розвитку продуктивних сил і соціально-економічних відносин, з метою їх регулювання у процесі розширеного суспільного відтворення. Контроль тісно взаємозалежний із стратегічним плануванням, управлінням й обліком і виконує конкретні функції економічної науки (пізнавальну, культурно-виховну і практично-дієву), володіє інтегративними якостями в системі економічних наук і є безпосередньою продуктивною силою. Контроль сприяє зміцненню матеріального базису суспільства, виховує в громадян негативне відношення до всякого роду порушення державних правових норм у економіці. Об'єктом контролю є поведінка (дії) людей – учасників суспільного процесу. Контрольні дані використовуються для підтримки динамічної рівноваги всієї системи управління, прийняття більш обґрунтованих управлінських рішень. Контроль фінансово-економічних результатів являє собою частину системи управління, важливою ланкою грошового контролю, систему нагляду контролюючих органів (державних, корпоративних і суспільних) за фінансово-господарською діяльністю підприємств та їх об'єднань, установ, організацій та інших суб'єктів виробничої й невиробничої сфер з метою об'єктивної оцінки економічної ефективності їх діяльності, перевірки законності, достовірності й обґрунтованості господарських і фінансових операцій, виявлення внутрішніх резервів підвищення ефективності виробництва й підвищення доходної частини державного і місцевих бюджетів. Об'єктом фінансового контролю є комплекс господарських процесів і грошових відносин у виробничій та невиробничій сферах. Виділено три типи контролю фінансово-економічних результатів – державний, корпоративний і суспільний. Суб'єктами державного контролю виступають органи державної влади й управління, що володіють певними контрольними повноваженнями, які носять імперативний характер. Суб'єктами корпоративного контролю, крім органів самих підприємств, виступають державні фінансові органи, на які покладений контроль за станом і достовірністю обліку доходів, а також за правильністю оподаткування доходів. Суспільний контроль є однією з ознак і форм прояву демократії. На підприємствах такий контроль здійснюють профспілкові організації, суспільні органи економічного аналізу та ін. Контроль підрозділяється: по строках проведення – на довгостроковий, перспективний, короткостроковий, оперативний; за періодом проведення – на попередній, проміжний, остаточний; по періодах здійснення контроль варто підрозділити на попередній, поточний і подальший. У системі управління виробництвом в об'єднанні об'єктами контролю є підприємства, цехи, ділянки, бригади; усередині цих ланок – окремі виробництва, пов'язані з їх діяльністю, технологічні й господарські операції.

Система моніторингу й контролю фінансово-економічних результатів діяльності харчових підприємств є ієрархічно побудованим багаторівневим комплексом, сукупністю суб'єкта, об'єкта й засобів контролю, тісна взаємодія яких у здійсненні контрольних функцій спрямована на прийняття ефективних управлінських рішень. Елементами системи є: об'єкт контролю, технічні засоби контролю, технологія контролю і його функціональні органи. Об'єктами контролю є: підприємства, їх внутрішньогосподарські підрозділи, які виконують певні функції й вносять свій внесок у вирішення загальних господарських проблем. Керівництво верхнього рівня здійснює контроль за роботою нижнього рівня, контролює роботу всього комплексу.

Для здійснення моніторингу й контролю за фінансово-економічними результатами діяльності підприємств необхідно забезпечити формування відповідного підрозділу та

розробку системи контролю на підприємстві. Зокрема необхідно визначити: цілі й завдання контролю; функції контрольного підрозділу; склад і зміст інформаційних джерел, що використовуються при реалізації контрольних функцій; склад внутрішньогосподарських підрозділів, що беруть участь у контролі, їх функціональні обов'язки в збиранні, реєстрації й розробці заходів щодо підвищення рівня управління виробництвом і його ефективністю; розподіл інформації із внутрішньовиробничих підрозділів у здійсненні контролю й прийнятті управлінських рішень; схема руху контрольної інформації й розроблювальних заходів щодо рівнів управління; формалізація контрольної інформації й прийнятих рішень.

Основні стадії процесу контролю складаються з наступних етапів:

- Розробка й затвердження нормативної документації з контролю.
- Передача нормативної документації виконавцям.
- Збирання даних про контроль об'єкта.
- Зіставлення фактичних й запланованих показників.
- Визначення відхилень, аналіз й оцінка результатів контролю.
- Розробка й реалізація коректувальних рішень.

Ефективність функціонування системи моніторингу і контролю за станом господарської діяльності об'єкта багато в чому залежить від якості інформаційного забезпечення органів контролю. Розробка ефективної системи моніторингу й контролю фінансово-економічних результатів діяльності харчових підприємств вимагає формування адекватної інформаційно-аналітичної підсистеми, яка повинна гармонійно поєднати в собі всі види інформації – економічну, ринкову, соціологічну, демографічну тощо, а також містити канали інформації з необхідною надійністю, швидкістю передачі й пропускнуою здатністю.

В сучасних умовах існує безліч методів і засобів для збору інформації й підготовки управлінських рішень, зокрема: дослідження операцій, системний аналіз, моделювання, прогнозування, методи експертних оцінок, соціальні дослідження (анкетування та соціальний експеримент). Визначено їх переваги, недоліки й обмеження для цілей розробки й прийняття управлінських рішень.

## **ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АУДИТУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ**

**Васьковська К.О., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту  
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

В сучасних реаліях ринкової економіки вітчизняні промислові підприємства стикаються з рядом проблем та перешкод, зокрема рівнем матеріально-технічного та кадрового забезпечення, впровадження новітніх технологій, достатніми обсягами виробництва та ефективності реалізації продукції, рівнем інвестицій у розвиток підприємства для отримання додаткового прибутку.

Так, процес ефективного функціонування та успішного економічного розвитку промислового підприємства насамперед залежать від прийняття та успішної реалізації ефективних управлінських рішень, а отже від його управлінської діяльності в цілому. Саме тому удосконалення управління набуває суттєвого значення, а система його контролю (перевірка досягнення поставлених цілей та результативності прийняття управлінських рішень) є досить актуальною і нині.

Аудит управлінської діяльності в Україні є досить новим видом діяльності, тому процес його становлення та розвитку стикається з рядом проблем та перешкод, а саме: недосконалість вітчизняного законодавства (відсутність нормативної бази, законодавчих актів) з аудиту управлінської діяльності, відсутність методології та методичних

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ СИРОКОПЧЕНИХ І СИРОВ'ЯЛЕНИХ М'ЯСОПРОДУКТІВ	
<b>Агунова Л.В., Мардар М.Р., Шлапак О.В.</b> .....	350
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК КАВИ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ	
<b>Голубьонкова О.О., Брайко М.Г., Чирка В.В.</b> .....	351
ТАРГЕТИНГОВА РЕКЛАМА, ЯК СПОСІБ ПРОСУВАННЯ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	
<b>Значек Р.Р., Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В.</b> .....	353
SOCIAL MEDIA MARKETING, ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ БІЗНЕСОМ	
<b>Значек Р.Р., Ковалів І.О.</b> .....	354
РОЗРОБКА SMM-СТРАТЕГІЇ ПРИ ПРОСУВАННІ ТОВАРУ	
<b>Лозовська Г.М.</b> .....	356
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РЕКЛАМНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	
<b>Мунтян І.В.</b> .....	358
ДОСЛІДЖЕННЯ АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ	
<b>Черевата Т.М.</b> .....	360
ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	
<b>Соколюк К.Ю., Долинська О.О.</b> .....	361
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В АГРАНОМУ СЕКТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
<b>Соколюк К.Ю.</b> .....	363
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
<b>Донець Л.Я., Долинська О.О.</b> .....	365

### СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА

ПІДХОДИ ЩОДО СКОРОЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ ВТРАТ ТА ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ В КОНТЕКСТІ	
СТІЙКИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ СИСТЕМ	
<b>Седікова І.О.</b> .....	367
ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТУРИСТИЧНОЇ	
ТА ГОТЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
<b>Агєєва І.М., Коренман Є.М.</b> .....	368
ІНСТРУМЕНТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОТЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	
<b>Агєєва І.М., Коренман Є.М., Мірковець Ю.О.</b> .....	370
АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ	
ОРГАНІЗАЦІЇ	
<b>Відоменко І.О., Гордієнко Л.Л.</b> .....	373
СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ	
<b>Корсікова Н.М.</b> .....	375
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИНОРОБНИХ	
ПІДПРИЄМСТВ	
<b>Каламан О.Б.</b> .....	377
ОСОБЛИВОСТІ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ТРУДОВУ АДАПТАЦІЮ ПЕРСОНАЛУ	
<b>Козак К.Б.</b> .....	380
ПРИНЦИПИ ДОБРОВОЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	
<b>Дьяченко Ю.В.</b> .....	381
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА, ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	
<b>Коренман Є.М.</b> .....	383
ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ	
<b>Агєєва І.М., Дьяченко Ю.В.</b> .....	385
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В РИНКОВИХ УМОВАХ	
ГОСПОДАРЮВАННЯ	
<b>Ніколюк О.В., Левчук Ю.С.</b> .....	388

### СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ НА ЕКОЛОГІЧНІ ІНВЕСТИЦІЇ, ЯК ЗАПОРУКА	
РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ	
<b>Немченко В.В., Румянцев І.В.</b> .....	390
АНАЛІЗ ДІЇ ЗВТ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КРАЇНАМИ ЄС АГРОПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ	
<b>Антонюк П.О., Антонюк О.П., Головаченко Л.М.</b> .....	392
МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	
ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
<b>Іванченкова Л.В.</b> .....	393